

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Vlastivědná pozorování v regionu severovýchodních Čech a polského příhraničí
Autorka: Petra Palečková

Předložená diplomová práce teoreticko - praktického charakteru má dostatečný rozsah 112 stran textu a 24 stran příloh. Jejím cílem je zpracovat metodiku vlastivědného poznávání vybraných regionů severovýchodních Čech a polského příhraničí formou výukových materiálů pro 4. a 5. ročník ZŠ. S ohledem na cíle vzdělávání ve vlastivědné oblasti (člověk a jeho svět) je téma zvoleno účelně. Spojuje obecné požadavky na vlastivědné poznávání s činnostmi přibližujícími dětem bližší i vzdálenější místa krajiny, v níž žijí.

Teoretická část diplomové práce pojednává nejprve o charakteristice regionu, jemuž je věnována pozornost (historie, přírodní poměry ...). Kapitola 2 se zabývá organizačními formami výuky se zřetelem na činnosti prováděné mimo školu (str. 21), které dle názoru autorky přinášejí lepší efekt k získávání znalostí a dovedností dětí. Zmíněn je i význam vlastivědného pozorování v rámci mezipředmětových vztahů.

Ke zpracování této i dalších částí diplomové práce použila autorka řadu pramenů - celkový přehled obsahuje cca 30 položek literárních zdrojů i aktuálních zdrojů z internetu. Požadavek na vhodnost a rozsah použité literatury je splněn. Citace v textu odpovídají stanoveným požadavkům, diplomantka prokázala schopnost se zdroji pracovat.

Kapitola 4 je věnována začlenění vlastivědného učiva v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, jmenovitě v jednotlivých vzdělávacích oblastech (str. 31 až 34). Navazuje popis záměru realizace vlastivědných pozorování, která jsou rozdělena do čtyř výletů dle ročních období. Jejich průběh je pak popsán v samostatných kapitolách 6 až 9.

Pro každý výlet - exkurzi je stanoveno téma, cíl potřebné vybavení a dále je popsána trasa výletu a podrobnosti k navštíveným místům. Z formálního hlediska by asi bylo vhodné zachovat jednotnou strukturu kapitol, například podkapitola 6.1 vymezuje realizaci výletu podobně jako podkapitola 8.1 a 9.1, ovšem podkapitola 7.1 se zabývá výukovým obsahem (determinace pojmu zemětřesení). Pro názornost by bylo účelné u všech výletů připojit alespoň jednoduché schéma trasy (podobně jako u cyklovýletu). Jednotlivé výlety jsou zhodnoceny a jsou uvedeny i obecné závěry a metodická doporučení. Bylo by vhodné v práci častěji zmínit i průběh a výsledky činností probíhajících ve škole v návaznosti na vlastivědná pozorování (například prezentace dětí zmíněné na str. 43, ukázky možno dát do přílohy).

Přílohu diplomové práce tvoří především fotografie dokumentující průběh jednotlivých putování. Pracovní listy (příloha C) jsou zaměřeny především na zjišťování znalostí dětí. V textu nejsou dostatečně uvedeny odkazy na jednotlivé obrázky v příloze.

Při celkovém hodnocení diplomové práce je třeba konstatovat splnění stanoveného cíle. Jednotlivé činnosti (vycházky, výlet) byly dobře připraveny, uskutečněny a zhodnoceny. Organizace vlastivědného pozorování byla provedena formami přesahujícími běžně rozšířenou praxi ve školách. K vycházkám byly připraveny výukové materiály. Přínosem je nepochybně i rozšíření vlastivědného pozorování přes hranice České republiky. Diplomová práce je pečlivě zpracována.

Po formální stránce diplomová práce splňuje stanovené požadavky.

Otázky k obhajobě:

1. Jaké jsou poznatky o spolupráci mezi školami při realizaci projektu?
2. Budou kolegyně a kolegové inspirováni (viz str. 76)

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti a doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 4. 1. 2018

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.